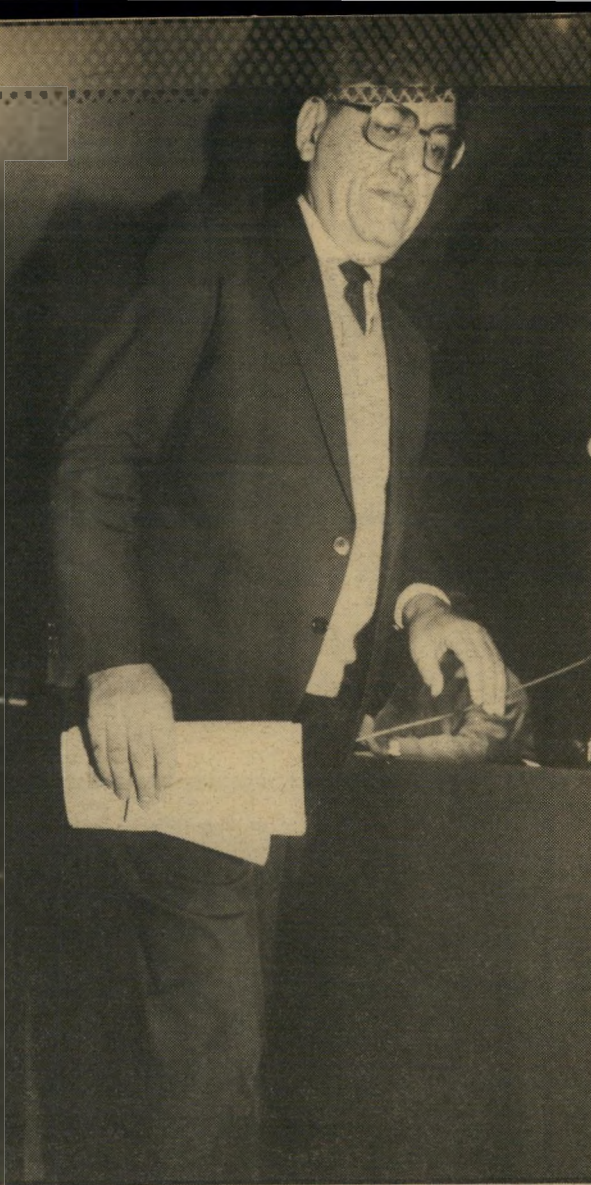

המר (מיזין) שמע
על ניצחוננו של שאקי
(משמאל). הוא
היה בעצמו האחראי
העיקרי לכך

אנשי גש'אמונים היו
זקוקים לגב פוליטי
ומצאו אותו בדמותם
של זבולון המר
ויהודה בן-מאיר

שאקי הצליח
ללבוש את הנושא
העדתי הוא עבר ב'ן
הסניפים ודיבר על
הנושא העדתי
ושלימות הארץ

התפיד"ר פוזר ימינה

ליכוד וחמורה, בראשות יצחק רפאל 25%; סיעת הצעירים, בראשות המר ובן-מאיר 18%; הסיעה המרכזית 12%. ההתנחלויות הלכו ורבו, צעירים הצטרפו למיפלגה, ותיקים היו לניצים. הקו הניצי הלך וכבש את המיפלגה. המר ובן-מאיר היו לסמנים הימניים.

כשהוקמה הממשלה ב-1974 אחרי מילחמת יום-כיפורים, קיבלה המר פר"ל שלושה תיקים בממשלה. בורג היה שר-הפנים, רפאל שר-הדתות ו-מיכאל חזני שר-הסעד. הסיעות למיפ" נה וליכוד וחמורה שלטו בתנועה. שתיהן היו יוניות.

ב-1976 נפטר חזני. ליכוד וחמורה נתנה את מקומו להמר הצעיר. הכנסתו לממשלה לא הפריעה לו להביא לקראת הבחירות ב-1977 להרחתו של רפאל. בלחצו של המר הוכנס ברשימת המפד"ל לכנסת הרב חיים דרוקמן, ראש ישיבת אור נציון.

המר התחיל בתהליך שסופו תפיסת-ההנהגה. הוא הוביל את המיפלגה ימינה. כשעלה הליכוד לשלטון, המפ" ד"ל נכנסה לקואליציה. צעירי-המפ" ד"ל ראו בבנין את מנהיגם.

הם דאגו שאגודת-ישראל תיכנס לקואליציה גם כן, לפני ד"ש, אומר חברה-כנסת לשעבר. המפד"ל שינתה פניה.

עדות
במקום סיעות

ק רוב ל-65% מחברי-המפד"ל הם

קמיורחיים. כשיצחק רפאל היה יו"ר מחלקת-העלייה בסוכנות, הוא טיפל בהבאתם (המשך בעמוד 41)

לוחות-הברית

הצעירים הגיעו ל-18 אחוז מהמיפלגה. כשהוקמה התנועה לארץ-ישראל, לא השלמה היה המר לאחר מראשה. "לא בטוח שזו היתה האידיאולוגיה שלהם. הם אימצו לעצמם את הקו הרעיוני הזה כדי לקבל תמיכה. המר שיחק את המישחק כדי לקרוב אליו את החוגים מבית מדרשו של הרב קוק. הוא ובן-מאיר לא נתנו לעצמם די"ן וחשבון מה יהיו תוצאות האידיאולוגיה החדשה", אומר המנכ"ל לשעבר של משרד-הדתות.

שפירא התייחס לשניים כסלחנות רבה, לא רצה לעורר מהומות, ראה בהם צעירים שבבוא הזמן יתיישבו בדעתם. התחילה תקופת ישיבות-ההסדר והישיבות התיכוניות. זה שינה את פני הדרך הצעיר בחוגים הדתיים. קם דור משכיל יותר, מודרני יותר, אידיאולוגי. בוגרי הישיבות שהוקמו עליידי המיוחדים היו לבסיס להקמת נוש'אמונים.

אנשי נוש'אמונים היו זקוקים לגב פוליטי, ומצאו אותו בדמותם של המר ובן-מאיר. טעות לחשוב שהאלמנט הדתי היה הדבר היחיד שדחף את נוש'אמונים זה לא נכון. היה כאן משהו אחר, האשמה של מפא"י ההיסטורית והציבור החילוני. הצעירים הדתיים הרגישו עצמם בשולי העשייה הממלכתית. הדתיים הורחקו ממרכז-ההכוח הממלכתיים האמיתיים. אחרי מילחמת-ששת-הימים נוצרה ההזדמנות לצאת מהפינה. הזדמנות שנתנה תחושת גאווה, זקיפות-קומה. המניע האידיו-אולוגי היה מישני. המר ובן-מאיר עלו על הגל. אומר גלס.

אחרי מותו של שפירא קמו במפד"ל ארבע סיעות. בבחירות הפנימיות שנערכו במפד"ל ב-1973 קיבלה סיעת למיפנה, ובראשה בורג, 30%; סיעת

יוסף בורג: "אנשים קטנים מדי" רים על אנשים אחרים. אנשים בינוניים מדברים על עניינים. אנשים גדולים מדברים על אידיאות, ודי ברמו". בורג סירב להתייחס להמר ושאקי, אך דאג להוסיף: "זו בעיקר היתה טעות טאקטית של המר. הטעות הראשונה היתה שנתן כוח למפד"ר".

"השד יצא מהבקבוק", הגולם קם על יוצרו", כמישפטים נכונים אלה מנסים הוותיקים לתאר את מה שהתחולל השבוע במפד"ל. כולם מכינים שוהו סופו של תהליך שהתחיל לפני 20 שנה. המהפך היה בלתי-נמנע. אולם באותה הנשימה הם אומרים שאינם יכולים למצוא את מקומם במפד"ל של העירן החדש.

"איומים וטרור"

עד 1972 עמד בראש המפד"ל משה חיים שפירא. כל עוד הוא היה המנהיג, הצליחה המפד"ל לשמור על היותה מיפלגה מתונה, יונית-משהו. באופוזיציה לשפירא היו חברי סיעת למיפנה. שבראשה עמדו יוסף בורג, רפאל בן-נתן ומשה אונג. האופוזיציה למנהיג היתה שפוייה אף היא.

בסוף שנות ה-70 נכנס המר למפ" ד"ל, כמזכיר המישמרת הצעירה. יום אחד קרא לי המר ואמר: מה אתה הולך עם הוקנים? בוא נלך יחד! מטרתו האחת והיחידה של המר היתה להיכנס לכנסת, ולכן הקים את חוגי-הצעירים, אומר גלס, שהיה כעבר ח"כ ומנכ"ל משרד-הדתות.

המר הביא עימו את יהודה בן-מאיר. הם הפכו את העקרה על פיה, הכניסו סיגנון חדש, פנייה לעיתונות, הרלפות, איומים, טרור, שברו את הכלים, אומר אחר.